

Odborná exkurze 4. A

Pondělí 21.9.

Návštěva městských lesů Hradec Králové

- Městské lesy HK se rozkládají na 3800ha v nadmořské výšce 270 m n. m., na štěrkopísčité terase.
- Zastoupení dřevin- 60% Borovice lesní, 20% Smrk ztepilý, 20% Dub zimní a ostatní listnaté dřeviny.
- Les slouží k odbornému lesnickému hospodaření, ale zároveň z velké části naplňuje oblast rekreační.
- Je zde vysoká návštěvnost lesa, proto je zde vybudováno 14km asfaltových cest a několik altánů s ohništi, dokonce objekt s drobným občerstvením a dvě ukázkové obůrky s mufloní, dančí a černou zvěří.
- Pro nás jako pro studenty bylo ale podstatnější hospodaření v tomto lese. Lesy se nacházejí na hospodářských souborech 27 a 13, každý vyžaduje specifický způsob hospodaření.
- Na oglejených stanovištích nižších poloh jsme viděli především borovici, dub a konkurence schopný smrk.
- Na těchto stanovištích se nevyužívají holoseče, z důvodu ohrožení buření, ale využívají se okrajové clonné seče, les má schodovitou strukturu.
- Na přirozených borových stanovištích již holoseče využívají, jsou to chudá stanoviště téměř bez bureně.
- Pro přípravu půdy na umělou obnovu se na holinách využívá bránování, kam poté padají semena borovice z výstavků.

Ukázka arboreta FLD Kostelec nad Černými lesy

- Arboretum bylo založeno roku 1954 a nachází se zde několik druhů z celého světa.

Úterý 22.9.

Demonstrační objekt Klokočná

- Zde jsme byli pohoštěni výtečnou snídaní a poté následovala odborná přednáška týkající se nepasečného výběrného hospodaření.
- Objekt byl založen před 30 lety Vladislavem Ferklem, má 390ha a zakmeneni 1,82.
- Kvůli kalamitě se zde již 3 roky netěží.
- Nepěstují se zde monokultury, tím pádem se nedělají holoseče.
- Tvoří se zde například až pětietážové porosty.
- Uměle se zde vysazují bukové kotlíky.
- Jedle se zde uměle neobnovuje, nýbrž se pro ni vytváří prostor prosvětlováním porostu a mohli jsme zde vidět, jak se jí přirozeně daří.

Představení školního lesního podniku ČZU

- První zastávka nás čekala v Kostelci nad Černými lesy, kde jsme dostali oběd.
- Následovala návštěva zdejší lesní školky, která má rozlohu 8,5ha (produkční je 4,5 ha).

Středa 23.9.

- Dne 23. 9. jsme se vydali podívat na bažantnici Kynského u které jsme přespávali.
- Zde nám bylo vysvětleno, jak vše funguje a jak se o pernatou zvěř starat. V bažantnici mají 1000 slepic a 800 kohoutů. Na jaře po páření začínají samice snášet.
- Letos se prý stalo, že se velké části kuřat nepovedlo z vajíček vylíhnout a nikdo zatím neví, proč tomu tak je. Ta „hnízda“ mají podél okraje voliéry, jsou to takové menší

jámy se stříškou. Vajíčka jsou poté přenesena do líhni, kde je udržována stálá teplota 37,5 °C. Po vylíhnutí jsou kuřata ve speciální místnosti, která je teplejší a po týdnu jsou schopny přežít v normálním výběhu.

- Ve venkovním výběhu mají necelé dva tisíce bažantů. Tento počet jedinců je možné udržet naživu jedině tak, že všichni mají na klovci malé „brýle“ kvůli kterým nevidí dopředu ale pouze pod sebe. Bez tohoto opatření by se bažanti v tomto počtu na tak malém prostranství vzájemně uklovali. Bažanti jsou v klecích, až do honu kdy se vypustí a některým se podaří utéct, jiné čeká pekáč. Slovitelnost bažantů prý bývá okolo 67%.
- Úplně jinak to je s bažanty královskými. Ty totiž žijí celý život na volno venku za klecí. V objektu se drží právě kvůli jídlu. A pro představu ceny takového bažanta, ten klasický stojí 1000 Kč, bažant královský pak 3000 Kč.
- Další zastávkou pak byly Chlumecké Lesy. Ty se rozkládají na ploše 6350 ha na 1.LVS. Druhovú skladbu obsahuje především dub letní i zimní, habr a lípy. Dubový porost je tím hlavní hospodářský cílem. Jejich obmýtí je 140 let. Dubové porosty jsou obnovovány uměle na vyfrézovaných a oplocených plochách větších než 1 ha. Duby obnovují uměle štěrbinovou výsadbou. Ostatní dřeviny se pak zmlazují sami přirozenou obnovou a dubový porost takzvaně vychovávají.
- Jediný problém je v tom, že v mládí habry a lípy velice rychle přednostou ty cenné duby a proto se musí několikrát vyžínat. Zpeněžení dubu je naprosto

mimořádné. 1 klasický m³ stojí 4 000 Kč, 1m³ z prvotřídní kulatiny (2% všeho vytěženého) se prodá za 15 000 Kč.

- Po cestě k dalšímu bloku jsme mohli vidět jednu tragédii v 90 letém borovém porostu. Zde klesla spodní voda, stromy se k ní tedy nedostali a uschly. Takto padlo 70 ha lesů.
- Naše exkurze dále pokračovala do Svitavských lesů, revír Nová Ves kde jsme si vysvětlili zdejší hospodářský způsob. Ten je zcela unikátní a hajný nám už na začátku říkal, že jeho postupy nejspíš nenalezneme v žádné ze školních učebnic. Nejdřív ale něco ke zdejším podmínkám.: Svitavské lesy se rozprostírají na ploše 17 500 ha a jsou rozděleny do dvanácti revírů. Výška se pohybuje od 420 do 620 m. n. m. V našem revíru jsme viděli především smrk a jedli, dále je zde prý hodně borovic i buků a dokonce se zde snaží o introdukci tisových stromů. Klasicky se z tohoto velkého komplexu vytěží 1 300 000 m³ dřeva za jedno decenium (dnes je cifra vyšší kvůli kůrovcové kalamitě). Svitavské lesy využívají i další možnosti výdělku. Například se na ploše lesů těží kámen na stavbu: lignit a písek. Využívají i turismu: je zde 8 km dlouhá úzkokolejka, která láká lidi z okolí.
- Dříve zde bylo hodně podokapových školek na obnovu. Nyní využívají hlavně přirozené obnovy.
- Jedle má ráda zástin a proto zvolili taktiku les pouze prosvětlit od okrajů a nechat jedli ať osídlí plochy. Zajímavé je, že toto probíhalo při zakmenění porostu 9-10. Tím byla splněna první fáze. Dále se postupuje

prosvětlováním ještě ve dvou fázích v deceniu. Většinu práce musí dělat těžař s koňmi, protože harvestor by vznikající porost moc poškodil. Až v poslední fázi se práce zúčastní a to pouze na jedné lince i ten harvestor.

- Revír má jeden veliký problém a tím je chuť spárkaté zvěře na mladé jedličky. Proto musí podniknout určitá opatření. Buď obestavět nárost oplocenkou, a nebo více zaměstnat myslivce. Nyní zde pracují s oběma možnostmi, bohužel dříve by lesníka za oplocení jakéhokoliv nárostu vyhodili a tím pádem bylo jedle méně.
- Občas se prý také stane, že po objednání jedlové sadby na dosazování přijde nekvalitní jedlová sadba z Polska. Ta se pozná tak že kmínek má hubenější než je průměr tužky a větévky nanejvýš dvě, co potom s jedlí, která nemá co dělat u nás a při této kvalitě ani nikde jinde.
- Práce to není jednoduchá, ale tihle lesníci si vědí rady a lesy jim zatím krásně vzrůstají, tak ať jim to vydrží.
- Poté jsme se jeli ubytovat na Svitavskou lesní správu.
- Na závěr bych chtěl citovat pana hajného
- „Nikdo nemá patent na rozum“. Chce to hlavně zkoušet, co bude fungovat na daném stanovišti a toho se pak držet.

Čtvrtek 24.9.

- Polesí velký dvůr
- Pod lesním závodem Židlochovice
- 3100 ha
- 4 hajní
- 3 bažantnice
- Hospodářský soubor 19 (lužní les), 190 230 m n. m.
- 24 % dub, 19 % buk, 18 % akát

- Tento porost založen sítí, upraven rýhovací frézou. Vyžínání tenkých pásku kolem stromků a úprava mulčovačem.
- Během 4 let zajištěná kultura.
- 10000 žaludů na hektar (cca 50 kg)
- Výchova prováděna odstraněním odrostlíků a předrostlíků, razantní uvolnění cílových jedinců až v 8 letech. Obmýtlí ve 130 letech.
- Loni skončil lesní hospodářský plán
- Stříká se proti padlí (preventivně)
- Ořešák se nesmí sázet, povolena pouze přirozená obnova.
- 2. Zastávka
- Topol....
- Obmýtlí co 30 let
- Povoleno udržení pouze stávající plochy.
- Po dvou letech zajištěna kultura
- Všechny ty topoly jsou klony
- Sazenice si pěstují sami, nebo kupují přes výběrové řízení
- Příprava půdy frézováním
- Vysazují se kořenáče poloodrostky ve sponu 3x4 m s pomocí vrtáků
- 1 výchovný zásah v polovině obmýtlí, odstranění každého 2. jedince.
- Osvědčený klon "Panonia 202"
- Problém jedině s kozlíkem.
- Polaření... Pěstování plodin v meziřádcích (mezi stromy se pěstuje zelenina, její údržbou se ničí buřeň)
- Za akát I ořešák je dobře zpeněžení.
- Viděli jsme mulčovač
- Řádky 210x40 cm

- Půdní fréza zničí i pařezy
- Vyfrézování 1 ha vyjde na 48 000, -
- Cena dubu je dole
- Jasany tu ničí chalára, celé zničené porosty
- Řádí tu už 3. rok bekyně
- Krásné porosty ořešáku černého, cca 40 let
- Porost šlechtěného topolu
- Mnohé porosty (převážně topoly) jsou silně napadené jmelím
- 3. Zastávka
- Umělé založena kultura lípou a habrem, místy ořešák. Všude kolem zemědělské plochy.
- 4. Zastávka
- Lesní školka vlasatice
- Vegetativní materiál
- 3,8 ha
- Topol černý, vrba a
- Dýně pro bažanty
- Funguje tu závlaha
- Pěstuje se z řízků (odebraných z matečnic), které se strčí do země, zaválí se válem a zalijí. Hnojí se koňským hnojem.
- Produkují se tu 1 leté kořenáče o velikosti 1 až 1,5 m.
- Upřednostňována je podzimní výsadba těchto kořenáčů na lesní paseky.
- 5. zastávka
- Bažantnice proklatá
- Momentálně vypuštěno 5000 bažantů
- Rekord 5436 bažantů X 24 euro

- Vypouští se 50000 bažantů. Do konce srpna jsou ve voliérách.
- Polodivoký chov.

Pátek 25.9.

- Pálava
- V roce 2003 vznikla biosférická oblast Dolní Morava - Pálava, Lednicko Valtický areál, lužní lesy na soutoku Dyje a Moravy

Jedná se u nás o jednu z nejteplejších a nejstarších obydlených území - poblíž se našla historická soška Věstonická Venuše

Na Moravě jedno z nejvyšších "pohoří"

Je zde mnoho chráněných a významných druhů, jak z fauny, tak flóry

Dříve na Pálavě obora - která byla zrušena a zvěř byla vystřílena (koza bezoárová, muflon, spárkatá...) Do teď jsou s tím problémy, protože jim nemá kdo spásat louky a nově tam dávají domácí ovce a kozy

Nejznámějším místem Pálavy - Sirotčí hrádek, Děvín

Okolní oblast vhodná pro pěstování vinné révy